

KATONA GÉZA

A kriminalisztikai szakértés új szakasza a huszonegyedik század kezdeti éveiben¹

Az elmúlt évtizedekben mind a bűnügyi tudományok elméleti művelésében, mind a gyakorlati módszerek alkalmazásában Európa és más világreszek fejlett országaiban új fejlődési szakasz kezdődött. Egyes fejlett országokban a fejlődési folyamat már a múlt évszázad utolsó évtizedeiben, más régiókban a jelen évszázad első évtizedében vált észlelhetővé.

A kriminalisztikai szakértés magyarországi fejlődésének egyes kérdéseivel számos tudományos fórum foglalkozott², ezért a következőkben ennek a folyamatnak az utóbbi öt-hat évben bekövetkezett eseményeit kívánom tárgyalni.

A kriminalisztikai szakértés jogi háttere

A kriminalisztikai szakértés helyzetét jelentősen meghatározza a törvényi szabályozás. Az elmúlt évtizedben e téren tapasztalható negatív változások elsősorban az *igazságügyi szakértői tevékenységről* kiadott 2005. évi XLVII. törvény kodifikálására vezethetők vissza. Ez a törvény a szakértővel szemben indokoltan támasztható követelményből kiindulva a bíró kizárásához képest szigorúbban állapította meg a szakértő kizárásának feltételeit.³

A jogszabályváltozások negatív következményei – elsősorban a rendőrséghez kapcsolódó kriminalisztikai szakértés összeomlása – előreláthatók voltak. Ennek elkerülése érdekében a kriminalisztikai szakértés helyzetének felmérésére a Magyar Rendészettudományi Társaság, a Magyar Kriminológiai Társaság, a Magyar Jogászszövetség, az ORFK, a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet (BSZKI) és a Rendőrtiszti Főiskola aktív közreműködésével 2005 és

¹ A terminológiai viták elkerülése érdekében jelen tanulmányban a kriminalisztikai szakértés gyűjtőfogalmat használom, ideértve a krimináltechnikai, a bűnügyi technikai vagy a bűnügyi szakértés fogalmakat is.

² Katona Géza: A tudományos technikai fejlődés és a kriminalisztikai szakértés. *Belügyi Szemle*, 2010/9., 19–31. o.

³ 2005. évi XLVII. tv. 35. § (2) bekezdés.

2009 között négy konferenciát, illetve műhelyvitát szervezett, az ORFK Bűnügyi Főigazgatósága pedig felmérte és értékelte a bűnügyi technika helyzetét. A BSZKI főigazgatójának meghívására az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (IRM) miniszteri kabinetfőnöke a rendészettudományi társaság főtitkárának jelenlétében egyeztető megbeszélésen vett részt. A tudományos ülésen az IRM és a Belügyminisztérium több államtitkára, főtisztviselője, bírák, ügyészek, nyomozó hatóságok tagjai, kriminalisztikai szakértők és bűnügyi orvosok tárgyalták meg a kriminalisztikai szakértés aktuális kérdéseit.⁴

A konferenciákon megvitatták egyebek között:

- A szakértői elfogulatlanság helyzetét, amellyel kapcsolatban a tanácskozáson részt vevő bírák és ügyészek a rendőrségi szakértők részéről elfogultságot nem észleltek. A védőügyvédek körében a rendőrségi szakértők elfogulatlanságát kétségbe vonó elterjedt nézeteket konkrét tények nem támasztják alá. A rendőrség központi és a megyékben működő területi szakértőinek elfogulatlanságát 1990-ig hivatalos szabályzat garantálta, megtiltva, hogy a szakértőt akár a BSZKI (korábban BTI) vezetője, akár a helyszíniszemle-bizottság vezetője, illetve az eljáró rendőri szerv bármely vezetője szakértői tevékenységében befolyásolja.⁵
- A kriminalisztikai szakértői vélemények jogalkalmazói értékelésének kérdését, amelynek hiányossága a kategorikus szakértői állásfoglalások indokolatlan megköveteléséhez vezethet. Az értékelés színvonalának emelését előmozdíthatja a matematikai-statisztikai módszerek alkalmazása (például Bayes-tétel), a tudományos szakvélemények értékelési metodikájának (Daubert-ítélet) bevezetése és a szakértői következtetések egységes terminológiájára épülő skálájának kialakítása stb.
- A gazdaságosság kérdését, amit a korszerű, de költséges szakértői vizsgálati módszerek, például a DNS-elemzések alkalmazási körének szélesítése és a nyomozó szervek, illetve a szakértői intézmények rendelkezésére álló pénzügyi eszközök korlátozottsága közötti ellentmondás tett szükségessé. Ennek megszüntetése a szakértőt igénybe vevő hatóság pénzügyi eszközeinek bővítését, a szakértés oldaláról gazdaságosabb vizsgálati módszerek létrehozását célzó kutatásokat igényel.⁶

⁴ A tanácskozásokon elhangzottakról lásd: Szakértő igénybevétele a büntetőeljárás és a rendészet területén. A Magyar Rendészettudományi Társaság és a Rendőrtiszti Főiskola Tudományos Tanácsának kiadványa, Budapest, 2006.

⁵ Szabályzat a Belügyminisztérium Bűnügyi Technikai Intézetének és egyéb szakértői intézményeinek igénybevételéhez. 10-24/1/1976., 9., 22., 25., 31. pont. Érvényességét az 1991. évi dereguláció hatálytalanította.

⁶ Lontainé Santora Zsófia főigazgató hozzászólása a 2009-es konferencián.

- A rendőr orvosi hálózat átszervezését, mivel a rendőr/bűnügyi orvosok kizárása a halottszemlékből és a hatósági boncolásokból, mint azt közelmúltbeli konkrét esetek is bizonyítják, károsan befolyásolta az élet elleni bűnügyek nyomozását is.

A tudományos tanácskozások megerősítették azokat a nézeteket, amelyek szerint a kriminalisztikai szakértés a büntetőeljárás-beli felderítés és bizonyítás szerves része, egyben híd a bűnügyi tudományok és a bűnüldözés között.

Az érintett hatóságok, tudományos intézetek és fórumok tiltakozásai hozzájárultak ahhoz, hogy

- a büntetőeljárás módosításáról rendelkező 2007. évi XXXVIII. tv. kodifikálásával a törvényhozás a szakértők hozzátartozóihoz kapcsolt kizárási feltételt (Be. 103. §) szűkítette, és
- a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma 2009-ben a 72. számú véleményében⁷ reálisan értelmezte a 2005. évi XLVII. törvénynek a szakértői kizárásra vonatkozó rendelkezését (átszakértés).

A bűnügyi tudományok művelőinek és a hatékony bűnüldözésben érdekelt igazságügyi és rendőri szakemberek folyamatosan fenntartott igényeinek helyt adva a 2010 decemberében végrehajtott törvenymódosítás a szakértő kizárásáról rendelkező Be. 103. § (1) bekezdés *b)* pontjának szövegét az eredeti fogalmazással kodifikálta⁸.

E törvényi rendelkezéssel helyreállt tehát a szakértői kizárás megfelelő szabályozása, a törvényalkotó azonban nem módosította az ügyben eljáró szaktanácsadó szakértőként kirendelését kizáró 103. § (1) bek. *g)* pontját.

A kriminalisztikai szakértés létszámviszonyai

A kriminalisztikai szakértői állományt a múlt század hatvanas–hetvenes éveiben történő kialakulása után évtizedeken át állandóság jellemezte. A szakértői tevékenység eredményes ellátása megfelelő képzettséget, technikai érzéket, széles körű gyakorlati tapasztalatokat igényelt, ami minimálisra csökkentette a szakértői körön belüli fluktuációt. Ezt a helyzetet és ezzel

⁷ BH, 2009/1.

⁸ 2010. évi CLXI. tv. 25. §.

együtt a szakértők létszámviszonyait lényegesen megváltoztatta a kirendelést kizáró körülmények reális érvekkel alá nem támasztható, radikális bővítése.

A 2005. évi XLVII. törvény hatálybalépése előtt – a Bűnügyi Szakértői Kutatóintézet adatai szerint – a megyei (budapesti) rendőri szervek állományában 156, a BSZKI-ban 12 kriminalisztikai szakértő működött.

A 2005. évi XLVII. törvény szakértői kizárási feltételeket kiterjesztő rendelkezései 2007. január 1-jén léptek hatályba, és ettől kezdve a megyei/budapesti rendőri szervek állományába tartozó kriminalisztikai szakértők nem végezhettek igazságügyi szakértői vizsgálatokat.

A korábbi munkaterhelés és a töredékére csökkenő szakértői létszám közötti konfliktus megszüntetésére irányult a megyei rendőr-főkapitányságon működő igazságügyi szakértők önkéntes jelentkezésen alapuló berendelése a BSZKI-ba, ami azonban nem hozott tartós megoldást. A 170 fős szakértői állományból 46 szakértő vállalta a BSZKI-ba történő berendelést.⁹

Az idősebb, jelentős szaktudással bíró, tapasztalt szakértők többsége inkább nyugállományba vonult, és a következő években a berendelt szakértők száma tovább csökkent: a 2011 kezdetén a BSZKI állományába tartozó 12 szakértő, a 16 berendelt szakértővel együtt (nyolc fegyver-, tizenhárom nyom-, hét írás- és okmányszakértő) 4151 ügyben végzett kriminalisztikai szakértői vizsgálatot.¹⁰

A területi egységeknél 54 eseti és 13 igazságügyi szakértő maradt. A szakértői létszám jelentős csökkenése következtében a kriminalisztikai szakértői vizsgálatok időtartama esetenként több hónapra is növekedett, ami a nyomozó hatóságok (ügyészség, rendőrség) munkáját is károsan befolyásolta.

A tapasztalt, többnyire külföldi szakintézményekben jól kiképzett kriminalisztikai szakértők pótlására a Rendőrtiszti Főiskolán hároméves részdíós szakértőképzés indult, ez azonban nem pótolhatta az intézményes szakértőképzést.

A bűnügyi technikai tevékenységet, különböző szervezeti formákban, országosan több mint négyszáz bűnügyi technikus, valamint száz nyomozóku-tya-vezető helyszíni nyomkutatási, -rögzítési, ujjnyomat-felvételi, egyéb mintavételi tevékenységgel és fényképezéssel mozdította elő. A nyomozási intézkedések alatt évente nagyjából 270 ezer nyomot, anyagmaradványt rögzítettek.

⁹ ORFK-jelentés a rendőrség bűnügyi technikai és kriminalisztikai szakértői ágáról 2008; Moharos Istvánnak, a BSZKI kriminalisztikai szakértői osztálya vezetőjének beszámolója a 2007. októberi konferencián.

¹⁰ Uo.

2010 végén a bűnügyi technikai feladatokat ellátó állomány létszáma 739 (676 hivatásos és 63 közalkalmazott) és 49 bűnügyikutya-vezető. Ők tavaly 95 035 eljárási cselekményt végeztek, ennek során csaknem 83 ezer helyszíni szemlén mintegy 510 ezer nyomot rögzítettek.¹¹

A kriminalisztikai szakértés működőképességének helyreállítása

A szakértő kirendelését kizáró okok törvényi szabályozásában 2011. január 1-jén bekövetkező pozitív változás, a korábbi jogi háttér visszaállítása lehetőséget nyújtott az ORFK alárendeltségében a kriminalisztikai szakértői szervezet újbóli létrehozására.

E szervezési folyamat nem valósulhat meg a kriminalisztikai szakértés korábbi struktúrájának egyszerű újjáépítésével. A korábbi szervezet megszüntetése óta eltelt években a kriminalisztikai szakértés tudományos hátterében, szervezeti formáiban végbement fejlődés ezt lehetetlenné teszi.

Elsősorban a bűnügyi tudományos fejlődésben elért eredmények érdemelnék figyelmet. A szakértőimunka-teher lényeges növekedése ellenére a BSZKI-ban említésre méltó eredmények jöttek létre:

- a DNS-vizsgálati technika alkalmazásában jelentős haladás történt;
- az FRT-, illetve Raman-spektrofotometriai vizsgálatok új módszereinek kialakítása okiratokon íróeszközöktől származó nyomatok, nyomtatott szövegek keletkezési sorrendjeinek meghatározására;
- az írásvizsgálatok megalapozottságának fokozására tudományos színvonalú kutatás folyt;
- kiterjedt a könyvtári dokumentációs tevékenység működtetése.

Az elért eredmények ellenére a kedvezőtlen jogi háttér és megfelelő pénzügyi, anyagi feltételek hiánya következtében az európai színvonalhoz képest növekedett a kriminalisztikai szakértés hazai helyzetének elmaradottsága.

A negatív következményekkel járó jogi szabályozás megszűnése után a kriminalisztikai szakértés intézményrendszerének helyreállítása szükségessé tette a nemzetközi szinten időközben végbemenő fejlődés áttekintését.

¹¹ Az ORFK Bűnügyi-technikai Osztály adatai.

A kriminalisztikai szakértés fejlődésének külföldi súlypontjai

A nemzetközi szakirodalmi források arra utalnak, hogy a bűnügyi tudományok egyes ágazataiban az elmúlt évtizedekben olyan változások mentek végbe, amelyeket a hazai kriminalisztikai szervezet rekonstrukciója során figyelembe kell venni. Részletes kifejtés nélkül említhetők a következő fejlődési irányok:

- a DNS-vizsgálatok kiterjesztése a sejtfelepítésű anyagok azonosítására, alkalmazásuk a bűncselekmények szélesebb körének, így a vagyoni elleni bűnügyek bizonyítására;
- a szakértői gyűjtemények terjedelmének és feldolgozottságának fokozása;
- a nyomkutató és -rögzítési módszerek fejlesztése.

A fejlődési célkitűzések megvalósítását a korszerű bűnügyi tudományos intézményekkel bíró országokban hatékony kutatási projektek segítették.

Példaként említjük a következő kutatási célokat:

1. a növényi eredetű sejtstruktúrák DNS-profiljainak felhasználása az eddig alkalmazott humán (emberi) és más élőlények DNS-profiljai mellett;
2. a DNS-profil és más korszerű vizsgálatok időtartamának lényeges csökkentése, vagy helyszíni gyors tesztek kidolgozása;
3. nagy érzékenységre vizsgálati és adatátviteli módszerek kriminalisztikai felhasználásához elektronikai és informatikai alkalmazott kutatások végzése;
4. külső tudományos intézetek folyamatos bevonása a kriminalisztikai szakértői vizsgálati módszerek fejlesztésébe vagy a kriminalisztikai intézetek kompetenciáját meghaladó vizsgálatok végzésébe.

A korszerű külföldi kriminalisztikai laboratóriumok (például a wiesbadeni Bundeskriminalamt vagy a londoni Forensic Science Service) azonosítási vizsgálatok céljaira széles körű szakértői gyűjteményeket tartanak fenn. A gyűjteményekben elhelyezett objektumok azonosítási sajátosságait feldolgozzák, vagy beszerzik az ipari vagy kereskedelmi célokra készített részletes termékkatalógusokat.

Az elektronika és informatika fejlődése olyan műszerek létrehozásához vezetett, amelyek lehetővé teszik a vizsgálati tárgyak lényeges tulajdonságainak helyszíni digitális leképezését és az adatok elektronikus továbbítását. Ennek az eljárásnak az alkalmazása a külföldi bűnüldözési gyakorlatban az ujjnyomokkal és lábnyomokkal kapcsolatos eljárásban a *LiveScan* eszközök felhasználásával már megkezdődött.

A kiemelkedő érzékenységű azonosítási vizsgálati módszerek (például DNS profil-, scanning elektronmikroszkópos vizsgálatok stb.) alkalmazása a laboratóriumokban magasabb követelmények támasztását jelenti a helyszíni kutatási, kezelési, (csomagolási) tevékenységgel szemben is. Ez is indokolja a helyszíni nyomkutatást végző bűnügyi technikai tevékenység és a szakértői laboratórium közötti megfelelően koordinált szoros kapcsolat létrejöttét.

Külföldi bűnügyi technikai intézményrendszerek struktúrája

A nemzetközi szakirodalomban elfogadott elv, hogy a kriminalisztikai azonosítás nem a laboratóriumban kezdődik, a krimináltechnikai intézményrendszer eredményes működéséhez a tárgyi bizonyítás és a kriminalisztikai szakértés szoros kapcsolata szükséges.¹²

Az elmúlt évtizedekben a korszerű krimináltechnikai intézményeket működtető országokban, így az Egyesült Államokban, Angliában olyan szervezeti rendszer alakult ki, amely megteremti ennek a tevékenységnek mind a külső, mind a belső kapcsolatait. Így

- az Egyesült Államokban a DNS-kutatás és alkalmazása súlyponti feladatként kezelésére elnöki különbizottság alakult;
- New York városi rendőrhatalóságon belül a bűnügyi helyszíni egység, a bizonyítékgyűjtő egység és az eszközöket és felszerelést adó technikai támogatóegység látja el a szervezeten belüli feladatokat.

Az Angliában kialakult bonyolultabb és tagoltabb szervezeti rendszerben

- a Forensic Science Service minisztériumi irányítású zárt részvénytársaság működteti a krimináltechnikai gyakorlati intézményeket és a szakértői laboratóriumokat;
- a Forensic Science Advisory Council a bűnügyi tudományos felügyelő vezetése alatt az igazságszolgáltatás valamennyi területén ellenőrzi a bűnügyi tudományos-technikai tevékenységet és erősíti külső kapcsolatait;
- a stratégiai bizottság koordinálja a vizsgálati rendszerek működését;
- a helyszíni nyomozási tevékenységhez kapcsolódó bizonyítékfelkutatást és rögzítést egyaránt végezhetik a rendőri állományban lévő bűnügyi helyszí-

¹² Joseph Almog: Forensic Science does not Start in the Lab: The Concept of Diagnostic Field Tests. Journal of Forensic Science, vol. 51, no. 6, 2006

nelő tisztviselők (Crime Scene Officers; SOCO) és a Forensic Science Service alkalmazottai.

További bűnügyi-tudományos feladatot látnak el a bűnügyi tudományos szakelődök (Forensic Science Practitioners), magasabb szinten a tudományostámogatás-irányítók (Scientific Support Manager, SSM).

Az általunk ismert európai országokban (Németország, Franciaország, Ausztria Cseh Köztársaság, Szlovákia, Lengyelország, Svédország) a bűnüldözésért felelős minisztérium (belügyminisztérium vagy igazságügyi minisztérium), illetve az alárendeltségében lévő felső szintű rendőri szerv keretében működik a központi krimináltechnikai intézmény (intézet, osztály, iroda, hivatal). Ennek tevékenységi körébe tartozik a meghatározott esetekben

- bizonyítási eszközként felhasználható szakvélemények készítése az állományba tartozó igazságügyi szakértők (Franciaország) vagy más magasan képzett szakember közreműködésével;
- a tárgyi bizonyítási eszközök (helyszíni) felkutatása;
- a szakterülethez kapcsolódó alkalmazott kutatások végzése; és
- az alárendelt szerveknél folyó bűnügyi technikai feladatok ellenőrzése.

A bűnügyi tudományos intézmények szervezetét – ismereteink szerint – törvényi szinten szabályozzák, de hosszabb távon lényeges szervezeti módosítások fordulnak elő. Így Angliában a hivatalos bejelentés szerint 2011 áprilisától megszüntették a Forensic Science Service-t, Németországban pedig a sajtóhírek szerint a Szövetségi Bűnügyi Hivatal (Bundeskriminalamt) mint önálló intézményt összevonják a szövetségi rendőrséggel.

Krimináltechnikai életpályamodell létrehozása

A krimináltechnikai/kriminalisztikai életpályamodell kialakítására kriminalisztikai szakértés fejlesztési súlypontjainak létrehozása és az ennek megfelelő szervezeti rendszer nyújt lehetőséget. Létrehozását előmozdítják a fél évszázadnyi időszakra támaszkodó hazai tapasztalatok, de figyelmet érdemelnek a fejlett külföldi kriminalisztikai intézményrendszerek szakembereinek karriermodelljei is.

A bűnügyi tudományos életpályába történő belépésnek nagy vonalakban azonos útjai alakultak ki:

- a rendőri állomány bűnügyi technikai érdeklődésű tagjai, vagy

- a polgári életből a középiskolai végzettségű fiatalok csatlakoznak (belépés alulról);
- magasabb végzettségű szakemberek belépése a bűnügyi technika magasabb szintjeire, ahol alkalmassá válhatnak vezetői vagy önálló szakértői munkakörök betöltésére (belépés oldalról).

A jól felépített bűnügyi tudományos életpálya kezdete rendszerint a bűnügyi technikai tevékenységhez igazodik, így lehetőséget nyújt megfelelő képzés és tapasztalatszerzés után a szakértővé válásra, magasabb fokozatok elérésére.

Az uniós integráció hatása a kriminalisztikai szakértés fejlődésére

A kriminalisztikai szakértés fejlődési irányait tárgyalva a korábbiaknál fokozottabb mértékben célszerű figyelembe venni az uniós integráció hatását.

A kriminalisztikai szakértés fejlődését jelentősen befolyásolja az EU-integrációhoz kapcsolódó jogharmonizáció. Feladatai közé tartozhat

- a bűnüldözési együttműködés fejlesztése, az adatbázisokhoz történő közvetlen és gyors hozzáférést biztosító jogszabályok kiadása (2008/615/IB tanácsi határozat);
- a szakvélemény mint bizonyítási eszköz egyenértékűségének kialakítása (2009/905/JHA kerethatározat);
- a szakértői terminológia egységesítése; és
- a szakvélemények értékelési módszereinek tudományosan megalapozott fejlesztése.

Az Európai Közösség tagállamainak együttműködése a bűnügyi technikai tudományos kutatás területén már hosszú időszakra tekint vissza, és ebbe a Bűnügyi Szakértői Intézetek Európai Hálózatának (European Network of Forensic Science Institutes; ENFSI) szakmai munkabizottságai révén az új tagországok, így a magyarországi szemberek is bekapcsolódhattak.

Az ENFSI munkatervei ajánlásokat fogalmaznak meg a tagországok bűnügyi-technikai intézeteinél folyamatban lévő a kriminalisztikai és kriminológiai kutatások megállapításainak nemzetközi hasznosítására.¹³

¹³ Performance Based Standard for Forensic Science Practitioners. ENFSI Code QCC-CAP.

Az európai bűnügyi-technikai intézetek között rendszeresen szervezett szakértői körpróbákban EU-akkreditációval büszkélkedő magyar BSZKI kitűnő eredményességgel vesz részt, ezzel is fokozva szakértői hitelességét.

A korszerű krimináltechnikai szervezet fejlődési irányairól

2005 és 2009 között az igazságszolgáltatás, a bűnüldözés szakembereinek, a bűnügyi tudományok elméleti művelőinek tanácskozásai és a széles körben folytatott kutatások is megerősítették a korszerű bűnügyi technikai intézményrendszer működtetésének követelményeit. Ezekből a fejlődési irányokra nézve kíséreltem meg néhány következtetés levonását.

A bűnügyi technikai intézményrendszer akkor működhet eredményesen, ha szervezeti rendje, jogi és szakmai szabályai a bűnügyi technikai tevékenység egységét tükrözik, ha szervesen kapcsolódnak a releváns tudományos ágazatokhoz.

A kriminalisztikai szakértés része az átfogó bűnügyi technikai rendszernek, amelyen belül kölcsönös, szoros kapcsolat áll fenn a nyomok és más tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása, rögzítése és kriminalisztikai szakértői vizsgálata között. Utóbbi tevékenység részleteit az eredményesség és a törvényes garanciák érvényesítése érdekében szabályzatban kell rendezni. A szabályzat kiterjedhet a szaktanácsadó közreműködésének, illetve az általa adott felvilágosításnak jegyzőkönyvi rögzítésére [Be. 182. § (1) és (5) bek.], amely okiratként a bizonyítás során felhasználható (Be. 76., 116. §).

A bűnügyi tudományos intézeteket olyan szervezeti rendben és létszámviszonyok között kell működtetni, amelyek a szakértői vizsgálatok hatékony végzése mellett folyamatos lehetőséget teremtenek kriminalisztikai kutatásokra, kapcsolatok fenntartására más hazai tudományos intézményekkel és nem utolsósorban az uniós integrációval létrejövő ENFSI-tagintézmények munkájában történő részvételre.

A kriminalisztikai szakértés hatékony és eredményes működésének fontos eszköze a dokumentációs tevékenység, amely megteremti az állandó kapcsolatot a tudományos intézményekkel, különös tekintettel az internet jelentőségének növekedésére.

Az e követelmények minél teljesebb kielégítése hozzájárulhat ahhoz, hogy a kriminalisztikai szakértés mint a büntetőeljárás-beli felderítés és bizonyítás szerves része, híd legyen a bűnügyi tudományok és a bűnüldözés között.